

Profilová maturitní zkouška 2024/2025

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Profilová zkouška z českého jazyka a literatury se skládá ze 2 částí:

1. Písemná práce z českého jazyka a literatury

Požadovaný písemný projev se vztahuje ke konkrétním tématům a situacím.

Běžným typem textu, se kterým se žák může setkat v písemné práci, je vypravování, úvaha, charakteristika, popis. Text odpovídá požadovanému typu, pokud splňuje všechny stanovené charakteristiky (je dodržena jeho forma, slohový útvar, funkce apod.).

Zadání úlohy definuje, jaký typ textu má žák zpracovat a na jaké téma, kdo je očekávaným příjemcem (čtenářem) textu a jak má být text dlouhý. Zadání může navíc obsahovat dílčí požadavky, tj. body zadání, které má pisatel do své práce nejen zahrnout, ale i účelně a v odpovídající míře detailně rozpracovat.

DÉLKA	120 minut
ZKUŠEBNÍ DOKUMENTACE	Žák píše do předtištěného tiskopisu s hlavičkou školy, který je rozdělen do dvou částí. Každá část obsahuje jednu úlohu, která je specifikována zadáním.
POVOLENÉ POMŮCKY	Pravidla českého pravopisu, psací potřeby
STRUKTURA A FORMÁT ZKOUŠKY	1 část – zpracování textu písemné práce dle zadání
ZADÁNÍ	Výběr 1 zadání ze 4 možných
HODNOCENÍ	Hodnocení zajišťují jeden učitel českého jazyka školy dle stanovených kritérií.

Body za obě části písemné práce se sčítají. Maximální počet bodů za celou písemnou práci je tedy 30 bodů. Mezní hranice úspěšnosti je stanovena na 40 %, tzn., že žák v písemné práci uspěje, pokud získá 12 a více bodů za písemnou práci.

Rozsah požadované délky textu je nejméně 250 slov s rezervou 50 slov.

Jako jedno slovo se počítají například: předložky, spojky, zájmena, citoslovce, zkratky, víceslovná vlastní jména a názvy, rozepsané datum (např. 16. dubna 2010), adresy (např. pepa@seznam.cz; Vinohradská 5, Praha 10), složeniny. **Jako slova se nepočítají** například: číslovky psané číslicemi (např. 2015; 29).

Hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu

Předmětem hodnocení je pouze autorský text žáka. Text prokazatelně převzatý z dostupného zdroje se nezapočítává do celkového rozsahu písemné práce, a není tedy předmětem hodnocení.

2. Ústní zkouška z českého jazyka a literatury

Čas	15 minut příprava, 15 minut zkouška
Zkušební dokumentace	hlavičkový tiskopis školy pro přípravu, záznam o hodnocení ústní zkoušky
Povolené pomůcky	pracovní list, psací potřeby
Struktura a formát zkoušky	3 části (analýza uměleckého textu, charakteristika literárněhistorického kontextu, analýza neuměleckého textu) dělené do 7 oblastí hodnocení; řízený rozhovor s využitím pracovního listu
Zadání	losování 1 pracovního listu ze seznamu 20 literárních děl
Termín odevzdání žákovského Seznamu literárních děl	Do 31. března, datum odevzdání platí pro jarní i podzimní termín zkušební období. Při neúspěchu u maturitní zkoušky literární seznam děl zůstává v platnosti.
Hodnocení	dva vyučující předmětu český jazyk a literatura, způsob hodnocení dle stanovených kritérií
Hranice úspěšnosti	42 %, tj. minimálně 12 bodů z maximálních 28 bodů

Cíl ústní zkoušky

Cílem ústní zkoušky z českého jazyka a literatury je, **aby žák prokázal praktické komunikační dovednosti, dále aby přiměřeně analyzoval a interpretoval umělecký i neumělecký text, a to s využitím vědomostí a dovedností získaných v průběhu vzdělávání.**

Kritéria pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce

Žák odevzdává ředitelce školy seznam **20 literárních děl** sestavený na základě **kritérií pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce**. Žákův seznam je zároveň seznamem jeho maturitních zadání, resp. seznamem pracovních listů, z nichž si žák před zkouškou losuje jeden. Pracovní list dostává žák až po vylosování zadání, ústní zkoušku koná s pracovním listem. V průběhu ústní zkoušky není žákovi dovoleno používat žádné pomůcky vyjma pracovního listu a psacích potřeb.

Seznam literárních děl, z něhož žák vybírá, sestavuje škola. **Pro školní seznam literárních děl** platí tato pravidla:

1. minimální celkový počet nabízených literárních děl je 60, horní hranice není stanovena;
2. za literární dílo je považováno komplexní dílo, nikoli jeho část (např. Karel Jaromír Erben: *Kytice*, nikoli Karel Jaromír Erben: *Polednice*);
3. u literárního díla ze světové literatury je specifikováno vydání.

Kritéria pro výběr maturitních zadání k ústní zkoušce ze školního seznamu literárních děl		
Žák vybírá 20 literárních děl	Světová a česká literatura do konce 18. století	min. 2 literární díla
	Světová a česká literatura 19. století	min. 3 literární díla
	Světová literatura 20. a 21. století	min. 4 literární díla
	Česká literatura 20. a 21. století	min. 5 literárních děl

Podmínky pro výběr: minimálně dvěma literárními díly musí být v seznamu zastoupena próza, poezie, drama; seznam může obsahovat maximálně dvě díla od jednoho autora.

Neodevzdá-li žák do 31. března, resp. do 30. června vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání.

Průběh a struktura zkoušky

Po vylosování čísla maturitního zadání z vlastního žákovského seznamu literárních děl dostává žák od zkušební maturitní komise pracovní list, následuje **15minutová příprava**. Vlastní ústní **zkouška trvá maximálně 15 minut**. V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu – literární dílo, které již bylo vylosováno, je pro daný maturitní den vyřazeno.

Vzhledem k zadání zkoušky, kterým je literární dílo, jsou analýze uměleckého textu a charakteristice literárněhistorického kontextu zpravidla věnovány 2/3 celkové časové dotace (orientačně tedy 10 minut) a analýze neuměleckého textu 1/3 celkové časové dotace (orientačně tedy 5 minut).

Pracovní list obsahuje výňatek z uměleckého textu (tj. z vylosovaného literárního díla) a výňatek z neuměleckého textu. Dále má žák k dispozici strukturu zkoušky. **Struktura zkoušky se skládá** z analýzy uměleckého textu, charakteristiky literárněhistorického kontextu a analýzy neuměleckého textu.

Ústní zkouška se uskutečňuje formou **řízeného rozhovoru** s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu (analýza neuměleckého textu).

Hodnocení ústní zkoušky

Hodnocení ústní zkoušky zajišťují **dva vyučující předmětu český jazyk a literatura: zkoušející** (vyučující předmětu český jazyk a literatura v dané maturitní třídě) a **přisedící** (další vyučující předmětu český jazyk a literatura).

Zkoušející ústní zkoušky vycházejí při hodnocení **z bodové škály k hodnocení ústní zkoušky z českého jazyka a literatury**, která specifikuje kritéria hodnocení ve výše uvedené tabulce.

Kritéria		Ověřování vědomostí a dovedností	Bodová škála
ANALÝZA UMĚLECKÉHO TEXTU	I. ČÁST	• zasazení výňatku do kontextu díla • téma a motiv • časoprostor • kompoziční výstavba • literární druh a žánr	0 - 4
	II. ČÁST	• vypravěč/lyrický subjekt • postava • vyprávěcí způsoby • typy promluv • veršová výstavba	0 - 4
	III. ČÁST	• jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku • tropy a figury a jejich funkce ve výňatku • kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext	0 - 4
LITERÁRNĚHISTORICKÝ KONTEXT		• kontext autorovy tvorby • literární / obecně kulturní kontext	0 - 4
ANALÝZA NEUMĚLECKÉHO TEXTU	I. ČÁST	• souvislost mezi výňatky • hlavní myšlenka textu • podstatné a nepodstatné informace • různé možné způsoby čtení a interpretace textu • domněnky a fakta • komunikační situace (např. účel, adresát)	0 - 4
	II. ČÁST	• funkční styl • slohový postup • slohový útvar • kompoziční výstavba výňatku • jazykové prostředky a jejich funkce ve výňatku	0 - 4
VÝPOVĚĎ V SOULADU S JAZYKOVÝMI NORMAMI A SE ZÁSADAMI JAZYKOVÉ KULTURY			0 - 4
Maximální počet bodů za ústní zkoušku			28

Zkoušku konanou formou ústní zkoušky vykoná žák **úspěšně**, pokud dosáhne nejméně **42 procentních bodů**, tzn., pokud žák získá **12 a více bodů** za celou ústní zkoušku.

Hodnocení písemné práce tvoří 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu český jazyk a literatura.

Děčín, 2. 9. 2024

Mgr. Martina Černá
ředitelka školy